

Załącznik
do Uchwały Nr 33/5/05/2026
Zarządu Pienińskiego Banku Spółdzielczego
z dnia 21.05.2026 rok

Załącznik
do Uchwały Nr 3/1/2026
Rady Nadzorczej Pienińskiego Banku Spółdzielczego
z dnia 22.05.2026 rok

Informacje podlegające ujawnieniu Pienińskiego Banku Spółdzielczego w Krościenku nad Dunajcem

wg stanu na dzień 31.12.2025 rok

Krościenko n/D 2026 rok

Wprowadzenie

Raport *Informacje podlegające ujawnieniu Pienińskiego Banku Spółdzielczego w Krościenku nad Dunajcem według stanu na 31 grudzień 2025 rok*, zwany dalej *Raportem*, został przygotowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zwanym dalej „Rozporządzeniem CRR”, a także z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz Rekomendacjami wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego, zwaną dalej „KNF”.

Pieniński Bank Spółdzielczy jako instytucja mała i niezłożona w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 145 Rozporządzenia CRR oraz instytucja nienotowana w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 148 Rozporządzenia CRR publikuje raz do roku najważniejsze wskaźniki, o których mowa w art. 447, z wykorzystaniem wzorów określonych w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) z zachowaniem wykonawczych standardów technicznych.

Bank zgodnie ze stanowiskiem EBA wyrażonym w no-action letter, w okresie od 30 czerwca 2025 r. do dnia wejścia w życie zmienionego rozporządzenia 2024/3172, nie stosuje wymogów ujawnieniowych wynikających z art. 449a Rozporządzenia CRR.

Bank nie ujawnia informacji poufnych lub zastrzeżonych, tj. takich w których Bank z tytułu powiązań z klientem lub innym kontrahentem zobowiązał się do zachowania poufności oraz zastrzeżonych, tj. takich, których podanie do publicznej wiadomości osłabiłoby pozycję konkurencyjną Banku, informacje zastrzeżone mogą obejmować informacje dotyczące produktów i systemów, których ujawnienie konkurencji obniżyłoby opłacalność inwestycji w te produkty lub systemy.

Bank nie ujawnia informacji nieistotnych tj. takich, których pominięcie lub zniekształcenie nie może zmienić oceny lub decyzji osoby wykorzystującej takie informacje przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych, albo wpłynąć na taką ocenę lub decyzję.

Raport został przygotowany zgodnie z *Polityką informacyjną Pienińskiego Banku Spółdzielczego*, zatwierdzoną przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku.

Niniejszy Raport był przedmiotem wewnętrznej weryfikacji przeprowadzonej przez Stanowisko ds. Zgodności.

Niniejszy Raport jest publikowany na stronie internetowej Banku <https://www.bsbank.com.pl>

Nota

Zgodnie z art. 25 Rozporządzenia Wykonawczego 2024/3172 Bank informuje, że:

- 1) pełna nazwa Banku to: **Pieniński Bank Spółdzielczy**;
- 2) kod LEI Banku to: 259400NV4S7KNRFXUR82;
- 3) Informacje zawarte w Raporcie zostały przygotowane na podstawie danych obejmujących okres 12 miesięcy, zakończony 31 grudnia 2025 roku, zgodnie z przepisami obowiązującymi na 31 grudnia 2025 roku.
- 4) ilościowe dane pieniężne ujawnione w niniejszym Raporcie prezentowane są w polskich złotych (PLN), w zaokrągleniu do tysiąca złotych bez miejsc po przecinku;
- 5) Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości;
- 6) Bank nie posiada jednostek zależnych i nie podlega konsolidacji dla celów księgowych ani konsolidacji ostrożnościowej – mając powyższe na uwadze dane zawarte w niniejszym Raporcie sporządzone są na podstawie danych jednostkowych.

Spis treści

I. Informacje ogólne o Banku	4
II. Najważniejsze wskaźniki – zgodnie z art. 447 Rozporządzenia CRR	6
III. Informacje określone w art. 111.1 Ustawy Prawo Bankowe, tj.	7
IV. Informacje określone w art. 111a ust.1 Ustawy Prawo Bankowe, tj.	7
V. Informacje wynikające z art. 111a ust.4 Ustawy Prawo Bankowe Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, informację o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń a także informację o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo Bankowe	7
VI. Informacje o przedsiębiorcach lub przedsiębiorcach zagranicznych, o których mowa w art. 6a ust. 1 i 7 Ustawy Prawo Bankowe, o ile przy wykonywaniu na rzecz jednostki organizacyjnej banku albo innego przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznego czynności, o których mowa w tych przepisach, uzyskują dostęp do informacji chronionych tajemnicą bankową (art. 111b Prawa bankowego).	27
VII. Informacje wymagane przez Ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym tj.:	28
VIII. Informacje wymagane przez ustawę o usługach płatniczych i ustawę o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym tj.:	28
IX. Informacje wymagane przez Ustawę o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami	28
X. Informacje wymagane przez Ustawę o dystrybucji ubezpieczeń tj.:	28
XI. Informacje wymagane przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 oraz Ustawy o ochronie danych osobowych tj.:	28
XII. Informacje wymagane przez Zasady ładu korporacyjnego tj.:	29
XIII. Informacje wymagane przez Rozporządzenie SFDR	29
XIV. Informacje o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w danym roku, w podziale na klasy zdarzeń, w tym co najmniej w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia, oraz o tym, jakie działania mitygujące w związku z tym zostały podjęte w celu uniknięcia ich w przyszłości – Rekomendacja M 17.3	29
XV. Informacje zgodne z Rekomendacją „P” Komisji Nadzoru Finansowego	30
XVI. Informacje zgodne z Rekomendacją „Z” Komisji Nadzoru Finansowego	34
XVII. Oświadczenie Zarządu Pienińskiego Banku Spółdzielczego	37

— usunięto

I. Informacje ogólne o Banku

1. Informacje ogólne o Banku prezentuje poniższa tabela:

Nazwa	Pieniński Bank Spółdzielczy
Oznaczenie formy prawnej	Spółdzielnia
KRS	Pieniński Bank Spółdzielczy został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy pod numerem 0000091542
REGON	000499689
NIP	735-000-82-82
Siedziba	Kraj POLSKA, woj. MAŁOPOLSKIE, powiat NOWOTARSKI, gmina KROŚCIENKO NAD DUNAJCEM, miejsc. KROŚCIENKO NAD DUNAJCEM
Adres	ul. Rynek nr 12, 34-450 Krościenko nad Dunajcem
Telefon	18 262 30 17
Adres poczty elektronicznej	kroscienko@bsbank.com.pl
Adres strony internetowej	www.bsbank.com.pl

2. W 2025 roku Bank prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:

Lp.	Jednostka organizacyjna	Lokalizacja
1	Centrala Banku	ul. Rynek 12, 34-450 Krościenko n/D
2	Oddział w Krościenku n/D	ul. Rynek 12, 34-450 Krościenko n/D
3	Oddział w Zakopanem	ul. Gimnazjalna 3, 34-500 Zakopane
4	Oddział w Nowym Targu	ul. Szaflarska 8a, 34-400 Nowy Targ
5	Oddział w Czorsztynie z/s w Maniowach	ul. Gorczańska 5, 34-436 Maniowy
6	Oddział w Szczawnicy	ul. Szalaya 84a, 34-460 Szczawnica
7	Oddział w Nowym Sączu	ul. Lwowska 61a, 33-300 Nowy Sącz
8	Filia w Ochotnicy Dolnej	34-452 Ochotnica Dolna

3. Bank zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie.

4. Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

5. Podstawą prawną prowadzonej przez Bank działalności jest:

- Ustawa Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. z późn. zm.,
- Ustawa Prawo Spółdzielcze z dnia 16 września 1982 r. z późn. zm.,
- Ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających z dnia 7 grudnia 2000 r. z późn. zm.,
- Statut Pienińskiego Banku Spółdzielczego.
- Inne ustawy, uchwały i rekomendacje wydane przez organy nadzoru.

6. Organami Pienińskiego Banku Spółdzielczego są:

- *Zebranie Przedstawicieli* – jest najwyższym organem Banku. W Zebraniu przedstawicieli biorą udział osobiście przedstawiciele Banku oraz pełnomocnicy przedstawicieli - osób prawnych ustanowieni w pełnomocnictwie pisemnym na poszczególne posiedzenia. Jeden pełnomocnik może zastępować tylko jedną osobę prawną. Liczba przedstawicieli na Zebraniu Przedstawicieli nie może być mniejsza niż 25. Przedstawiciele wybierani są spośród członków wchodzących w skład poszczególnych Grup Członkowskich w liczbie ustalonej przez Radę Nadzorczą, proporcjonalnie do ilości członków danej grupy, przy czym jeden przedstawiciel powinien przypadać na nie mniej niż 4 członków Banku Spółdzielczego i na nie więcej niż 4% ogólnej liczby członków Banku Spółdzielczego. Każde Zebranie Grupy Członkowskiej wybiera przynajmniej jednego przedstawiciela. Czas trwania mandatu przedstawiciela wynosi 4 lata.,
- *Rada Nadzorcza* - Rada Nadzorcza sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością Banku Spółdzielczego. Rada Nadzorcza składa się z 5 do 11 członków. Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli na okres 4 lat. Do składu Rady Nadzorczej może być wybrany wyłącznie członek Banku Spółdzielczego, a jeżeli członkiem Banku Spółdzielczego jest osoba prawna – do Rady Nadzorczej może być wybrana osoba nie będąca członkiem Banku Spółdzielczego, wskazana przez osobę prawną. Kadencja członków Rady Nadzorczej kończy się z dniem odbycia Zebrania Przedstawicieli zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej,
- *Zarząd* – kieruje działalnością Banku oraz reprezentuje Bank na zewnątrz. Do składu Zarządu może być wybrany wyłącznie członek Banku Spółdzielczego, a jeżeli członkiem Banku Spółdzielczego jest osoba prawna, członków Zarządu wybiera się również spośród kandydatów wskazanych przez osoby prawne. Zarząd składa się z 3 do 5 członków, w tym Prezesa, Wiceprezesów lub członków wybranych na czas nieokreślony. Członków Zarządu powołuje i odwołuje w głosowaniu tajnym Rada Nadzorcza. Prezesa Zarządu Banku Spółdzielczego powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza. Powołanie Prezesa Zarządu następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego. Pozostałych członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza, przy czym powołanie następuje na wniosek Prezesa Zarządu,
- *Zebrania Grup Członkowskich* - Bank Spółdzielczy tworzy Grupy Członkowskie. Członek uczestniczy tylko w jednym zebraniu i przysługuje mu tylko jeden głos. Liczbę Grup Członkowskich oraz przyporządkowanie członków Banku Spółdzielczego do poszczególnych Grup Członkowskich ustala Rada Nadzorcza, biorąc w szczególności pod uwagę podział administracyjny kraju. O przyporządkowaniu do Grupy Członkowskiej decyduje miejsce zamieszkania lub siedziby członka albo miejsce prowadzenia przez członka działalności

Informacje podlegające ujawnieniu Pienińskiego Banku Spółdzielczego
w Krościenku nad Dunajcem według stanu na 31.12.2025 rok

gospodarczej. Zebrania Grup Członkowskich zwołuje Zarząd w miarę potrzeby, przynajmniej raz w roku, co najmniej na 20 dni przed terminem Zebrania Przedstawicieli.

7. Bank prowadzi działalność bankową na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną.

II. Najważniejsze wskaźniki – zgodnie z art. 447 Rozporządzenia CRR

EU KM1 – Najważniejsze wskaźniki

		a	b
		31.12.2025 dany rok	31.12.2024 rok poprzedni
	Dostępne fundusze własne (kwoty)		
1	Kapitał podstawowy Tier I	43 558	35 515
2	Kapitał Tier I	43 558	35 515
3	Łączny kapitał	43 980	35 937
	Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem		
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	183 274	192 314
4a	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko przed zastosowaniem minimalnego progu kapitałowego	183 274	192 314
	Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	23,7669	18,4676
5a	Nie dotyczy		
5b	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I w oparciu o TREA bez uwzględnienia minimalnego progu kapitałowego (%)	23,7669	18,4676
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	23,7669	18,4676
6a	Nie dotyczy		
6b	Współczynnik kapitału Tier I w oparciu o TREA bez uwzględnienia minimalnego progu kapitałowego (%)	23,7669	18,4676
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	23,9968	18,6865
7a	Nie dotyczy		
7b	Łączny współczynnik kapitałowy w oparciu o TREA bez uwzględnienia minimalnego progu kapitałowego (%)	23,9968	18,6865
	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
EU 7d	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-
EU 7e	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU 7f	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU 7g	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,0000	8,0000
	Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)		
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,5000	2,5000
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-	-
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	1,0000	-
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
11	Wymóg połączonego bufora (%)	3,5000	2,5000
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	11,5000	10,5000
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	15,7669	10,4673
	Wskaźnik dźwigni		
13	Miara ekspozycji całkowitej	438 989	471 936,00
14	Wskaźnik dźwigni (%)	9,9224	7,5255
	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni (%)	-	-
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,0000	3,0000
	Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)		
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,0000	3,0000
	Wskaźnik pokrycia wypływów netto		
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	206 761	155 289
EU-16a	Wypływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	69 934	57 802
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	8 643	7 065
16	Wypływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	61 291	50 757
17	Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	337,3442	306,0650
	Wskaźnik stabilnego finansowania netto		
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	413 145	368 779
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	249 230	219 744
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	165,7684	167,8200

III. Informacje określone w art. 111.1 Ustawy Prawo Bankowe, tj.

- a) stosowane stawki oprocentowania środków na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek,
- b) stosowane stawki prowizji i wysokość pobieranych opłat,
- c) terminy kapitalizacji odsetek,
- d) stosowane kursy walutowe,
- e) bilans ze sprawozdaniem z badania biegłego rewidenta za ostatni okres podlegający badaniu,
- f) skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku,
- g) nazwiska osób upoważnionych do zaciągania zobowiązań w imieniu Banku albo jednostki organizacyjnej Banku,
- h) obszar swojego działania oraz Bank Zrzeszający

publikowane są na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

IV. Informacje określone w art. 111a ust.1 Ustawy Prawo Bankowe, tj.

- 1. Bank nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie ze Statutem działa na terenie całego kraju.
- 2. Stopa zwrotu z aktywów netto (ROA) na 31 grudnia 2025 roku wynosi 1,26%.
- 3. Bank nie zawarł umowy, o której mowa w art. 141t ustawy Prawo bankowe.

V. Informacje wynikające z art. 111a ust.4 Ustawy Prawo Bankowe Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, informację o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń a także informację o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo Bankowe

SYSTEM ZARZADZANIA, W TYM SYSTEM ZARZADZANIA RYZYKIEM

Każda aktywność podejmowana przez Pieniński Bank Spółdzielczy, zwany dalej Bankiem związana jest z ryzykiem, wynikającym między innymi ze zmian w otoczeniu regulacyjnym, gospodarczym, demograficznym, politycznym itp. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka występującym w Pienińskim Banku Spółdzielczym jest ryzyko kredytowe w tym ryzyko koncentracji, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, rezydualne, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ryzyko inwestycji finansowych.

Jednocześnie w Banku występują inne istotne ryzyka, które Bank identyfikuje w procesie przeglądu zarządczego szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP) :

- 1. ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe),
- 2. ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 3. ryzyko operacyjne,
- 4. ryzyko płynności i finansowania,
- 5. ryzyko braku zgodności,

6. ryzyko kapitałowe,
7. ryzyko biznesowe, w tym wyniku finansowego,
8. ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami reguluje zatwierdzona przez Radę Nadzorczą *Strategia działania Pienińskiego Banku Spółdzielczego, Strategia zarządzania ryzykiem w Pienińskim Banku Spółdzielczym, Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym, Strategia zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz Strategia zarządzania ryzykiem płynności i finansowania*, a także zatwierdzone przez Zarząd Banku polityki, instrukcje i regulaminy obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Bank określając strategię zarządzania ryzykiem oraz apetyt na ryzyko uwzględnia w szczególności cele działalności i strategię Banku, model biznesowy, wszystkie istotne ryzyka powstałe w związku z prowadzoną przez Bank działalnością, poziom funduszy własnych, obowiązujące Bank normy ostrożnościowe oraz politykę wynagrodzeń.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

1. Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu.
2. Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki.
3. Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka w tym nowych norm płynnościowych określonych w Pakiecie CRD IV/CRR.
4. Szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE.
5. Analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego).
6. Uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego).
7. Agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku.
8. Raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.
9. Audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku.
10. Wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.
11. Wdrożenie w Banku odpowiedniej kultury zarządzania ryzykiem.

W Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony), które zostały szczegółowo opisane poniżej w *Systemie kontroli wewnętrznej (...)*.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- a) Rada Nadzorcza, w tym Komitet Audytu,
- b) Zarząd,
- c) Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym – Prezes Zarządu,
- d) Główny Księgowy,
- e) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
- f) Zespół ds. Analiz i monitoringu kredytów,

- g) Stanowisko ds. Zgodności,
- h) Stanowisko ds. Bezpieczeństwa,
- i) Asystent Zarządu,
- j) Inspektor Ochrony Danych,
- k) Zespół ds. Informatyki,
- l) Audyt Wewnętrzny – realizowany przez System Ochrony Zrzeszenia BPS,
- m) Pozostali pracownicy Banku.

Bank zapewnia niezależność Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz poprzez zapewnienie jej bezpośredniego dostępu do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. *Rada Nadzorcza* - dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w *Strategii działania* oraz w *Planie ekonomiczno-finansowym* ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).
2. *Komitet Audytu* – monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej.
3. *Zarząd Banku* - odpowiada za opracowanie i wdrożenie *Strategii zarządzania ryzykiem*, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku. W tym, w zakresie podziału kompetencji w Zarządzie:
 - Prezes Zarządu - nadzoruje zarządzanie ryzykiem na II linii obrony, w tym zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. Prezes Zarządu nadzoruje bezpośrednio, w ramach zarządzania ryzykiem istotnym działalność komórki II linii obrony, w tym ZZRiA. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku oraz systemu anonimowego zgłaszania naruszeń prawa i standardów etycznych;
 - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-Księgowych – pełni nadzór nad podległymi komórkami organizacyjnymi stanowiącymi obszar generujący ryzyko (zarządzającymi operacyjnie ryzykiem na pierwszej linii obrony);
 - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych - pełni nadzór nad podległymi jednostkami i komórkami organizacyjnymi stanowiącymi obszar generujący ryzyko (zarządzającymi operacyjnie ryzykiem na pierwszej linii obrony);
4. *Główny Księgowy* - odpowiada za zgodność danych finansowych przyjmowanych do analiz ryzyka z danymi księgowymi.

5. *Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz* jest niezależny od jednostek biznesowych i jednostek wsparcia, w których kontroluje ryzyko, usytuowanych na pierwszym poziomie. Współdziała z jednostkami biznesowymi i jednostkami wsparcia, tak aby przyczyniać się do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie, iż pracownicy Banku - stosownie do ich zakresu obowiązków - są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem.

W zakresie realizacji swoich zadań:

- a) aktywnie uczestniczy w opracowaniu *Strategii zarządzania ryzykiem* oraz określaniu apetytu na ryzyko;
- b) uczestniczy w weryfikacji efektywności obowiązujących procesów zarządzania ryzykiem;
- c) dokonuje oceny *Strategii zarządzania ryzykiem*, w tym celów do realizacji zaproponowanych lub opiniowanych przez jednostki biznesowe oraz przedstawia opinię Radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku, przed zatwierdzeniem *Strategii zarządzania ryzykiem*;
- d) współdzieli odpowiedzialność za wdrożenie *Strategii zarządzania ryzykiem* ze wszystkimi jednostkami biznesowymi Banku. Podczas, gdy jednostki biznesowe powinny przestrzegać stosownych mechanizmów kontroli ryzyka, w tym zwłaszcza limitów ryzyka, Zespół jest odpowiedzialny za zapewnienie zgodności tych mechanizmów kontroli ryzyka z apetytem na ryzyko oraz za monitorowanie, czy Bank nie podejmuje nadmiernego ryzyka;
- e) zapewnia identyfikację wszystkich najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank, oraz prawidłowe zarządzanie nimi przez jednostki biznesowe i wsparcia w Banku monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie ryzyka, bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego;
- f) aktywnie uczestniczy w ustaleniu limitów ograniczających ryzyko, zatwierdzanych przez Zarząd;
- g) gromadzi, przetwarza, dokonuje pomiaru i raportuje odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka;
- h) opracowuje projekty regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem, zarządzania kapitałowego oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka;
- i) analizuje zjawiska rynkowe oraz rozpoznaje ryzyka nowe lub takie, których znaczenie wzrasta wskutek zmian w otoczeniu Banku. Zespół również regularnie dokonuje weryfikacji historycznej („back testing”) wyników w zakresie ryzyka, w celu zwiększenia dokładności i skuteczności procesu zarządzania ryzykiem;
- j) uczestniczy w zarządzaniu ryzykiem związanym z planowanymi istotnymi zmianami lub wyjątkowymi transakcjami (w tym transakcjami łączeń i podziałów oraz nabycia w podmiocie udziału uznanego przez bank za znaczny). W szczególności, Zespół zapewnia przegląd transakcji ze stronami powiązanymi oraz identyfikację i odpowiednią ocenę rzeczywistego lub potencjalnego ryzyka, jakie stwarzają one dla Banku;

- k) umożliwia Bankowi ocenę ryzyka z uwzględnieniem odpowiedniego zakresu scenariuszy opierając się na dostatecznie ostrożnych założeniach dotyczących powiązań i zależności między rodzajami ryzyka;
 - l) Pracownicy zespołu mają zagwarantowaną możliwość kontaktu z Zarządem oraz z Radą Nadzorczą i Komitetem Audytu, w celu omawiania najważniejszych zagadnień, w tym powiadamiania o potencjalnych niezgodnościach z przyjętą w Banku *Strategią działania Banku, Strategią zarządzania ryzykiem*, przyjętym apetytem na ryzyko oraz innymi politykami zatwierdzonymi przez Zarząd Banku.
6. *Zespół ds. Analiz i Monitoringu Kredytów* dokonuje niezależnego monitorowania ryzyka ekspozycji kredytowych, w tym przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.
7. *Pozostałe komórki* - m.in. Stanowisko ds. Zgodności, Stanowisko ds. Bezpieczeństwa, Inspektor Ochrony Danych, Asystent Zarządu, Zespół ds. Informatyki zgodnie ze swoim zakresem zadań.
8. *Audyt wewnętrzny* ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (m.in. ZZRiA, Stanowiska ds. Zgodności) oraz zgodności realizowanych procesów z wewnętrznymi regulacjami Banku i przepisami prawa. Zadania audytu wewnętrznego Bank powierza na podstawie umowy ochrony Jednostce zarządzającej systemem ochrony Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
9. *Pozostali pracownicy Banku* mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń w zależności od zadań w ramach I poziomu. Jednostki biznesowe są odpowiedzialne za skuteczność bieżącego zarządzania ryzykiem powstałym w związku z prowadzoną przez nie działalnością. Jednostki biznesowe implementują odpowiednie mechanizmy kontroli ryzyka, w tym zwłaszcza limity oraz zapewniają ich przestrzeganie poprzez odpowiednie mechanizmy kontrolne systemu kontroli wewnętrznej. Oceny oraz informacje i analizy ZZRiA dotyczące ekspozycji na ryzyko, uwzględnione są w odpowiedni sposób na pierwszym poziomie zarządzania, w tym w procesach decyzyjnych. Odpowiedzialność za podejmowane decyzje biznesowe ponosi kierownictwo jednostek biznesowych, a ostatecznie Zarząd Banku zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Jednostki biznesowe współpracują z komórkami organizacyjnymi odpowiedzialnymi za niezależne zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie oraz Członkiem Zarządu Banku, który nadzoruje zarządzanie ryzykiem (Prezesem Zarządu).

Struktura organizacyjna Banku umożliwia skuteczne zarządzanie i kontrolę ryzyka, zarówno na poziomie komórek odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem, jak i na szczeblu organów Banku.

Zmiany dokonywane w strukturze organizacyjnej Banku są uzasadnione i dobrze zaplanowane, z uwzględnieniem konieczności dokonania przeglądu obowiązujących

regulacji wewnętrznych i procedur w celu zapewnienia spójności wprowadzanych zmian z funkcjonującymi rozwiązaniami w zakresie zarządzania ryzykiem.

Zarząd i pracownicy znają zakresy zadań poszczególnych komórek i jednostek związanych z zarządzaniem ryzykiem, oraz zasady zarządzania ryzykiem i stosują je w codziennej pracy.

Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiednio do ich zadań.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów.

Członkowie Zarządu uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej przez Bank działalności nie łączą odpowiedzialności za zarządzanie danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący to ryzyko.

W ramach identyfikacji oraz oceny ryzyka, Zarząd Banku zatwierdza narzędzia prognostyczne i retrospektywne, w celu uzupełnienia prac nad aktualnymi ekspozycjami.

Narzędzia te umożliwiają agregację ekspozycji na ryzyko w obrębie różnych linii biznesowych oraz pomagają w identyfikacji ryzyk.

Narzędzia prognostyczne (takie jak analizy scenariuszowe i testy warunków skrajnych) identyfikują potencjalne ekspozycje na ryzyko w różnych niekorzystnych okolicznościach, natomiast narzędzia retrospektywne, bazujące na analizie danych historycznych, wspierają i umożliwiają porównanie rzeczywistej ekspozycji Banku na ryzyko z apetytem na ryzyko oraz dostarczać danych do ewentualnych korekt.

Testy warunków skrajnych uwzględniają odpowiedniość wyboru istotnych scenariuszy oraz powiązanych założeń, metod i infrastruktury Banku.

Bank wdraża i rozwija systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania ryzykiem, a także inne narzędzia informatyczne powiązane z zarządzaniem ryzykiem.

Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, a także odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.

W celu ułatwienia procedury przeglądu i podejmowania decyzji oraz zapobiegania decyzjom mogącym nieświadomie zwiększać ryzyko, Bank zapewnia skuteczne przekazywanie informacji na temat ryzyka. Organizowanie i nadzorowanie systemu informacyjnego w zakresie poziomu ryzyka zapewniającego Radzie Nadzorczej, Zarządowi i innym osobom kierującym Bankiem dopływ informacji, w odpowiedniej postaci i na czas realizowane jest przez Prezesa Zarządu.

Bank wdraża i realizuje procesy zarządzania zasobami ludzkimi, poprzez:

- 1) sformalizowany proces zatrudniania, oceny pracowników uwzględniający ich kompetencje i zasady etyki zawodowe,
- 2) odpowiednią politykę szkoleń,
- 3) odpowiednie zasady motywowania i wynagradzania,
- 4) mechanizmy zapewnienia ciągłości działania w sytuacjach nieobecności pracownika lub odejścia z pracy,
- 5) sprawozdawczość wewnętrzną dotyczącą spraw kadrowych.

Procesy zarządzania zasobami ludzkimi realizowane są zgodnie z odpowiednimi regulacjami wewnętrznymi (*Polityka kadrowa*).

Bank sporządza i stosuje odpowiednią *Politykę wynagrodzeń*, dla poszczególnych kategorii osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Prawidłowa i spójna kultura ryzyka jest kluczowym elementem skutecznego zarządzania ryzykiem, Zarząd rozwija kulturę ryzyka poprzez odpowiednie regulaminy i procedury określające m.in. pożądane postawy w tym zakresie, odpowiednie przykłady, systemy motywacyjne o charakterze nie tylko finansowym, jak również sposoby komunikacji i szkolenia pracowników w zakresie ich obowiązków związanych z ryzykiem Banku.

Kierownictwo wszystkich szczebli jest odpowiedzialne odpowiednio do swoich kompetencji i zadań za budowę kultury organizacyjnej nastawionej na zapobieganie wzrostowi zagrożeń ryzyka.

Narzędzia budowy kultury ryzyka organizacyjnej stosowane w Banku obejmują:

- 1) odpowiednie zachowania i postawa kierownictwa banku, tzw. „przykład z góry”,
- 2) ogłoszenie i egzekwowanie zasad etycznego działania,
- 3) odpowiednie, jednoznaczne komunikowanie celów,
- 4) jasne przypisanie pracownikom zadań i celów,
- 5) szkolenia i promowanie dzielenia się wiedzą,
- 6) ustalenie zasad oceny działalności pracowników, w tym promujące odpowiedzialność i rzetelność, również rzetelne raportowanie o stratach,
- 7) właściwa organizacja w zakresie podejmowania decyzji,
- 8) delegowanie uprawnień i odpowiedzialności na niższe szczeble.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

1. *identyfikacja ryzyka* – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, a także sporządza się prognozy i plany uwzględniające przewidywany poziom ryzyka,
2. *pomiar ryzyka* – pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar,
3. *ocena/szacowanie ryzyka* - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem, w ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
4. *monitorowanie ryzyka* – polega na monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,
5. *raportowanie ryzyka* – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
6. *stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko* - zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka - polega w szczególności na przyjmowaniu

regulacji wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem.

W niezależnym zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku wypłacalność, płynność oraz adekwatność kapitałową. W tym celu wykorzystuje się techniki testowania warunków skrajnych.

Bank projektując i stosując testy warunków skrajnych uwzględnia zasadę proporcjonalności, adekwatnie do swojej skali działalności, a także struktury i poziomu ryzyka obciążającego Bank.

Uwarunkowania jakie Bank uwzględnia projektując testy warunków skrajnych obejmują następujące cechy Banku i jego działalności:

- 1) prosta struktura organizacyjna i niska złożoność działalności,
- 2) Bank jest uznany za małą, niezłożoną, nienotowaną instytucję,
- 3) nie jest bankiem istotnie znaczącym w rozumieniu zapisów ustawy Prawo bankowe,
- 4) nie działa w grupie kapitałowej, nie posiada podmiotów zależnych,
- 5) działa tylko na terytorium kraju,
- 6) nie jest notowany na giełdzie,
- 7) oferuje proste, podstawowe produkty bankowe, nie oferuje produktów kredytowych obciążonych ryzykiem walutowym,
- 8) działalność inwestycyjna Banku obejmuje bezpieczne instrumenty.

Rada Nadzorcza Banku zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych. Przyjęte założenia testów warunków skrajnych podlegają corocznemu przeglądowi wraz z przeglądem zarządczym procedur zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, a także w sytuacji istotnych zmian warunków rynkowych lub biznesowych, aby zapewnić odpowiednią specyfikację i stopień dotkliwości. Przeglądy uwzględniają zmiany warunków rynkowych, charakteru, skali i złożoności działalności oraz profilu ryzyka banku, a także faktyczne doświadczenia w zakresie radzenia sobie w sytuacjach skrajnych.

Stosowanie technik testowania warunków skrajnych pozwala na ograniczenie ryzyka zmian warunków makroekonomicznych, w tym wynikających z czynników geopolitycznych w działalności Banku.

W celu utrzymania tolerancji na ryzyko, na poziomie ograniczanym wskaźnikami skłonności do podejmowania ryzyka, Bank wprowadza odpowiednie do skali, profilu i złożoności działalności Banku limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.

Limity wewnętrzne uwzględniają specyfikę i skalę prowadzonej przez Bank działalności, częstotliwość występowania sytuacji obciążonych ryzykiem (frequency-based), są mierzalne, możliwe do raportowania oraz bazują na założeniach uwzględniających podejście perspektywiczne.

Obowiązujące w Banku limity ograniczają zagrożenie nieoczekiwanego wzrostu ekspozycji banku na ryzyko w wyniku zmian warunków rynkowych i efektywnie zapobiegają podejmowaniu nadmiernego ryzyka.

Do każdego istotnego rodzaju ryzyka ustalany jest limit strategiczny wyznaczany spośród ustalonych przez Radę Nadzorczą wskaźników ogólnego poziomu ryzyka.

Limit strategiczny to wskaźnik o szczególnym znaczeniu dla Banku wymagający znaczącego zaangażowania w jego osiągnięcie lub utrzymanie w dłuższej perspektywie czasowej. Wysokość limitów, jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku, określonego w *Planie ekonomiczno-finansowym*.

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ – Rekomendacja 1.11 H Komisji Nadzoru Finansowego

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem. Zasady przeprowadzania kontroli ryzyka są zgodne z *Regulaminem System kontroli wewnętrznej w Pienińskim Banku Spółdzielczym*.

W Pienińskim Banku Spółdzielczym funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka, w szczególności uwzględniając:

- 1) stopień skomplikowania procesów funkcjonujących w Banku,
- 2) zasoby, którymi dysponuje Bank,
- 3) ryzyko zaistnienia nieprawidłowości w zakresie poszczególnych procesów, w tym w szczególności w zakresie procesów istotnych,
- 4) ocenę dotychczasowej adekwatności i skuteczności pierwszej, drugiej i trzeciej linii obrony.

System kontroli wewnętrznej w Banku został wdrożony zgodnie z modelem systemu kontroli wewnętrznej dla Uczestników SSOZ BPS.

System kontroli wewnętrznej to zbiór zasad, procedur, mechanizmów i czynności kontrolnych, wkomponowany w sposób trwały i spójny w system zarządzania ryzykiem, powiązany z celami strategicznymi, wspomagający realizację celów biznesowych oraz umożliwiający sprawowanie nadzoru nad działalnością Banku.

System kontroli wewnętrznej wspiera Radę Nadzorczą, Zarząd Banku i pracowników Banku w skutecznym i efektywnym działaniu procesów biznesowych oraz określa zasady współpracy jednostek organizacyjnych, przepływu informacji i monitorowania działań w ramach Banku.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

System Kontroli wewnętrznej w Banku obejmuje:

- 1) *funkcję kontroli* mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne

Banku odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji;

- 2) *Stanowisko ds. Zgodności* – mającą za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku, standardami rynkowymi oraz przedstawienia raportów w tym zakresie, a także dokonywanie monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących zapewniania zgodności;
- 3) *niezależną komórkę audytu wewnętrznego* realizowaną przez SSOZ BPS, mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej w Banku.

Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej stosowane, są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu.

W Banku istnieją cztery rodzaje niezależnego monitorowania (weryfikacja bieżąca pozioma, testowanie poziome, weryfikacja bieżąca pionowa, testowanie pionowe).

- 1) *Monitorowanie poziome* – niezależne monitorowanie w ramach danej linii obrony przestrzegania mechanizmów kontrolnych, które może być wykonane poprzez:
 - a) Weryfikację bieżącą poziomą - porównywanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych, przed rozpoczęciem lub w trakcie trwających czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w Banku w ramach danej linii obrony;
 - b) Testowanie poziome - porównywanie na wybranej próbie testowej stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych w odniesieniu do zakończonych czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w banku lub poszczególnych etapów tych czynności w ramach danej linii obrony.
- 2) *Monitorowanie pionowe* – niezależne monitorowanie przez drugą linię obrony przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach pierwszej linii obrony, które może być wykonane poprzez:
 - a) Weryfikację bieżącą pionową - porównywanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych, przed rozpoczęciem lub w trakcie trwających czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w banku, realizowana przez drugą linię obrony w stosunku do 1 linii obrony,
 - b) Testowanie pionowe - dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych w odniesieniu do zakończonych czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w banku lub poszczególnych etapów tych czynności realizowane przez drugą linię obrony w stosunku do 1 linii obrony.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości znaczących i krytycznych. Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do komórki organizacyjnej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Zarządu Banku oraz Komórki audytu wewnętrznego SSOZ. Stwierdzone w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Komórki audytu wewnętrznego SSOZ.

Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje w okresach kwartalnych informacje o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej, zorganizowany jest na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

- 1) *pierwsza linia obrony* – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii.
- 2) *druga linia obrony* – zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego. Drugą linię obrony stanowią w Banku komórki organizacyjne, mające za zadanie zapewnienie stosowania mechanizmów kontrolnych oraz dokonywanie niezależnego monitorowania ich przestrzegania. Komórki drugiej linii obrony, poza komórkami wskazanymi w przepisach prawa, wybierane są z zachowaniem zasady niezależności oraz zgodnie z kryteriami

przypisania do odpowiedniej linii;

- 3) *trzecia linia obrony* – audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, który jest realizowany przez niezależną komórkę audytu wewnętrznego umiejscowioną na mocy zapisów Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Rola Zarządu Banku w ramach systemu kontroli wewnętrznej:

- 1) wprowadza oraz zapewnia we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w ramach dwóch linii obrony, a także współpracę z trzecią linią obrony realizowaną na mocy Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z niezależnym Pionem Audytu;
- 2) zapewnia funkcjonowanie jednolitego systemu kontroli wewnętrznej w Banku;
- 3) zapewnia ciągłość działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwą współpracę wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracę ze Stanowiskiem ds. Zgodności oraz komórką audytu usytuowaną na mocy odrębnych przepisów w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, a także zapewnia dostęp pracownikom tych jednostek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych;
- 4) określa kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- 5) określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym środki naprawcze i dyscyplinujące;
- 6) zatwierdza kryteria wyodrębniania procesów istotnych i listę procesów istotnych wyodrębnionych przez Bank oraz odpowiada za opis ich powiązania z celami ogólnymi prawa Bankowego;
- 7) zatwierdza zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej;
- 8) ustanawia zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w tym określa rolę jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za opracowanie projektów mechanizmów kontrolnych, ich zatwierdzenie i wdrożenie oraz za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku;
- 9) ustanawia zasady niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmujące weryfikację bieżącą i testowanie;
- 10) zapewnia funkcjonowanie w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisanie zadań związanych z zapewnianiem jej funkcjonowania;
- 11) ustanawia zasady raportowania o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania;
- 12) określa zasady okresowego raportowania o nieprawidłowościach wykrytych przez system kontroli wewnętrznej oraz statusie podjętych działań naprawczych;
- 13) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności;
- 14) akceptuje *Politykę zarządzania ryzykiem braku zgodności w Pienińskim Banku Spółdzielczym, Regulamin działania Stanowiska ds. Zgodności*;
- 15) raportuje do Rady Nadzorczej, nie rzadziej niż raz w roku, o sposobie wypełnienia swoich zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej;

Rola Rady Nadzorczej w ramach systemu kontroli wewnętrznej:

- 1) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w Banku;
- 2) zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej;
- 3) zatwierdza zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej;
- 4) zatwierdza propozycje Zarządu Banku w przedmiocie zasadniczej struktury organizacyjnej Banku;
- 5) dokonuje rozwoju, oceny i optymalizacji zasad ładu korporacyjnego;
- 6) dokonuje co najmniej raz w roku oceny stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku;
- 7) zatwierdza *Politykę zarządzania ryzykiem braku zgodności w Pienińskim Banku Spółdzielczym, Regulamin działania Stanowiska ds. Zgodności*;
- 8) Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej na podstawie informacji otrzymywanych od Stanowiska ds. Zgodności, Audytu Wewnętrznego, Zarządu Banku, Komitet Audytu oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
- 9) Rada Nadzorcza informuje Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS o wynikach oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w formie uchwały;
- 10) Rada Nadzorcza powołuje spośród swoich członków Komitet Audytu, który działa zgodnie z odrębnymi przepisami. Podstawowym zadaniem Komitetu Audytu jest przedstawianie Radzie Nadzorczej swojego stanowiska lub rekomendacji, pozwalających Radzie Nadzorczej podjęcie decyzji w obszarze sprawozdawczości finansowej, zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej;

Komitet Audytu

1. monitoruje:
 - a) proces sprawozdawczości finansowej,
 - b) skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
 - c) wykonywanie czynności rewizji finansowej;
2. kontroluje i monitoruje niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Banku świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie ustawowe;
3. informuje Radę Nadzorczą Banku o wynikach badania ustawowego oraz wyjaśnia, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Banku, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania;
4. dokonuje oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyraża zgodę na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem ustawowym w Banku;
5. opracowuje *Politykę wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania sprawozdania finansowego*;
6. opracowuje *Politykę świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem*;
7. określa procedury wyboru firmy audytorskiej przez Bank oraz zasad współpracy z firmą audytorską;
8. przedstawia Radzie Nadzorczej, rekomendacje, o której mowa w art. 16 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia

- 16 kwietnia 2016r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE, wskazującej m.in. firmę audytorską, której proponuje powierzyć badanie ustawowe, zgodnie z politykami, o których mowa w pkt 5 i 6;
9. przedkłada zalecenia mające na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Banku.
 10. monitoruje nieprawidłowości krytyczne wykryte w ramach II linii obrony,
 11. monitoruje wyniki testowania pionowego stosowania mechanizmów kontrolnych oraz statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących,
 12. monitoruje ryzyka braku zgodności na podstawie raportów Stanowiska ds. Zgodności,
 13. monitoruje realizację zadań przez Stanowisko ds. Zgodności na podstawie rocznych raportów,
 14. opiniuje raporty z audytu wewnętrznego,
 15. monitoruje efektywności realizacji zaleceń audytu wewnętrznego,
 16. uczestniczy w spotkaniach organizowanych przez KNF.
 17. sporządza co najmniej raz w roku dla Rady Nadzorczej sprawozdania z realizacji swoich zadań,
 18. opiniuje weryfikację Polityki rachunkowości, ze szczególnym uwzględnieniem polityki rachunkowości w zakresie bancassurance,
 19. ocenia realizację Zasad rachunkowości w zakresie bancassurance.

Funkcja kontroli

Funkcja kontroli jest elementem systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie.

Wszyscy pracownicy zaangażowani są w realizację funkcji kontroli w Banku, przy założeniu, że podział obowiązków i odpowiedzialności nie generuje konfliktu interesów, nadużyć i nie stwarza możliwości powielania błędnie realizowanych działań, dokonywania manipulacji lub zatajania niewygodnych informacji.

Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność Stanowiska ds. Zgodności i komórki Audytu Wewnętrznego.

Funkcja Audytu Wewnętrznego dla Uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, jest realizowana przez Pion Audytu w Spółdzielni i jest uregulowana odrębnymi przepisami w tym zakresie.

Celem Audytu Wewnętrznego w Systemie Ochrony jest zapewnienie osiągnięcia celów Systemu Ochrony, m. in. poprzez badanie audytowe mające na celu weryfikację przestrzegania przez Spółdzielnię i Uczestników przepisów prawa, postanowień Umowy oraz zasad zarządzania ryzykiem.

Zapewnienie zgodności w Banku stanowi jeden z celów systemu kontroli wewnętrznej i rozumiane jest w Banku jako przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, odpowiednio poprzez funkcję kontroli oraz zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Zapewnienie zgodności przez funkcję kontroli realizowane jest przez każdego pracownika Banku w ramach przestrzegania obowiązujących przepisów prawa, regulacji

wewnętrznych i standardów rynkowych, poprzez tworzenie, stosowanie, modyfikowanie oraz przestrzeganie mechanizmów kontrolnych, zgodnie z przypisanymi mu obowiązkami służbowymi.

Za koordynację i kontrolę nad realizacją obowiązków związanych z procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności odpowiada Stanowisko ds. Zgodności.

Stanowisko ds. Zgodności podlega bezpośrednio pod Prezesa Zarządu.

Do zadań Stanowiska ds. Zgodności należy:

1. Opracowanie i weryfikacja *Polityki zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz Regulaminu działania Stanowiska ds. Zgodności*.
2. Śledzenie zmian w przepisach zewnętrznych.
3. Informowanie właścicieli regulacji i członków Zarządu o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych.
4. Prowadzenie postępowań wyjaśniających w zakresie zgodności.
5. Opiniowanie projektów regulacji wewnętrznych Banku, pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance (z wyłączeniem wzorów przygotowanych przez Spółdzielnię lub Bank Zrzeszający lub opiniowanych przez Kancelarię).
6. Opiniowanie nowych produktów pod kątem ryzyka braku zgodności.
7. Dbłość o spójność regulacji wewnętrznych.
8. Odpowiedzialność za aktualność informacji zamieszczanych na stronie www. Banku oraz na tablicach ogłoszeń w miejscu wykonywania czynności.
9. Koordynowanie wprowadzania zmian w procedurach wybiegających poza zakres zadań jednej komórki organizacyjnej Banku.
10. Prowadzenie wyjaśnień w sprawie planowanych zmian przepisów zewnętrznych i dostosowanie przepisów wewnętrznych.
11. Dokumentowanie realizowanych przez Stanowisko zadań.
12. Raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej.
13. Działania na rzecz zapewnienia zgodności działań Banku z prawem oraz przyjętymi standardami postępowania w tym:
 - 1) prowadzenie rejestru zbioru regulacji wewnętrznych Banku,
 - 2) zapewnienie zgodności obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych z przepisami prawa,
 - 3) dbłość o przeprowadzanie cyklicznych szkoleń dla pracowników z zakresu przestrzegania obowiązujących w Banku norm prawnych i standardów postępowania,
 - 4) dbłość o zapoznavanie nowych pracowników z *Polityką zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz Kodeks etyki Pienińskiego Banku Spółdzielczego*,
 - 5) dystrybucja przepisów do odpowiednich komórek Banku.
14. Współpraca z Bankiem Zrzeszającym, Spółdzielnią Systemu Ochrony oraz innymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie wynikającym z konieczności zapewnienia zgodności.
15. Działania konsultacyjne i doradcze w obszarze zgodności dla innych komórek organizacyjnych.
16. Weryfikacja jakości dokumentacji zewnętrznej obejmującej dokumenty opracowane przez Bank i przekazywane klientom, kontrahentom i osobom trzecim, np. wzory umów, broszury reklamowe (z wyłączeniem wzorów przygotowanych przez Spółdzielnię lub

Bank Zrzeszający lub opiniowanych przez Kancelarię), schemat wyciągów bankowych, informacje prasowe, informacje w witrynach internetowych.

17. Prowadzenie zbioru klauzul niedozwolonych w umowach, w tym w umowach zawieranych z zakładami ubezpieczeń, na podstawie wykazu UOKiK.
18. Koordynowanie sporządzania ankiet otrzymywanych z instytucji nadzorczych w zakresie ryzyka braku zgodności.
19. Monitorowanie realizacji zaleceń wydawanych przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię.
20. Monitorowanie realizacji zaleceń wydawanych przez Prezesa Zarządu w wyniku kontroli wewnętrznych.

Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulacje dotyczące funkcjonowania Stanowiska ds. Zgodności oraz kontroli wewnętrznej.

Stanowisko ds. Zgodności oraz Audyt Wewnętrzny mają zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu.

Stanowisko ds. Zgodności oraz Audyt Wewnętrzny uczestniczy w posiedzeniach Zarządu oraz Rady Nadzorczej w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, zapewnieniem zgodności.

Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanej przez Radę Nadzorczą.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku obejmuje ocenę adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, zapewnienia zgodności oraz niezależną ocenę dokonaną przez audyt wewnętrzny realizowany na mocy zapisów Umowy Systemu Zrzeszenia BPS.

Przedmiotowa ocena dokonywana jest w formie uchwały Rady Nadzorczej w oparciu o ustanawiane przez Zarząd, przyjęte przez Radę Nadzorczą kryteria oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej m.in. na podstawie:

- 1) informacji Zarządu Banku o realizacji zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- 3) wyników audytu zrealizowanych przez Spółdzielnie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
- 4) raportów przedstawianych przez Stanowisko ds. Zgodności,
- 5) wyników oceny rocznej Badania i Oceny Nadzorczej (BION) oraz inspekcji dokonywanej przez KNF,
- 6) stopnia realizacji celów strategicznych Banku,
- 7) osiągnięcia zakładanych założeń finansowych na dany rok, w tym wskaźników określonych w Umowie Systemu Ochrony,
- 8) raportów z przeprowadzenia niezależnego monitorowania i testowania w ramach funkcji kontroli,
- 9) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty spoza Banku.

Przy dokonywaniu oceny, należy w szczególności zwrócić uwagę na poniższe kwestie:

- 1) skuteczność działań podejmowanych w celu ograniczenia wystąpienia nieprawidłowości krytycznych i znaczących,
- 2) ilość błędnie, nieadekwatnie zaprojektowanych mechanizmów kontrolnych,
- 3) skuteczność raportowania o nieprawidłowościach krytycznych i znaczących,

4) ilość reklamacji i skarg od klientów Banku.

Rada Nadzorcza ocenia skuteczność i adekwatność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o opinię Komitetu Audytu.

Z uwagi na fakt, że Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony oraz uwzględniając zapisy Ustawy o bankach spółdzielczych, III linia obrony (tj. audyt wewnętrzny) jest realizowana przez Spółdzielnię. W związku z tym ocena adekwatności i skuteczności III linii obrony jest dokonywana przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.

Komórki organizacyjne upoważnione do kontroli pionowej (II linia obrony):

1. Stanowisko ds. Zgodności,
2. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
3. Zespół ds. analiz i monitoringu kredytów,
4. Inspektor Ochrony Danych,
5. Asystent Zarządu.

POLITYKA WYNAGRODZEŃ

Polityka wynagrodzeń w Pienińskim Banku Spółdzielczym dotyczy zasad wynagradzania wszystkich pracowników, w tym:

- 1) pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku;
- 2) pracowników bezpośrednio lub pośrednio zaangażowanych w sprzedaż produktów bankowych lub świadczenie usług bankowych bezpośrednio dla klientów;
- 3) członków organów Banku.

Polityka wynagrodzeń uwzględnia wielkość ryzyka związanego z działalnością Banku oraz zakres i stopień złożoności działalności prowadzonej przez Bank.

Polityka wynagrodzeń oparta jest na zasadzie równości wynagrodzeń za tę samą pracę lub pracę o tej samej wartości i jest neutralna pod względem płci.

Postanowienia *Polityki* znajdują odzwierciedlenie we wdrażanych w Banku regulacjach określających zasady wynagradzania pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze, a także członków Zarządu i Rady Nadzorczej, w szczególności w *Regulaminie wynagradzania pracowników*, Uchwałach Zebrania Przedstawicieli dotyczących ustalania wysokości wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej, *Regulaminie wynagradzania Zarządu*, a także w umowach zawartych z pracownikami.

Bank unika nieuzasadnionych, złożonych praktyk i procedur w zakresie wynagradzania oraz zapewnia dostęp do regulacji określających zasady wynagradzania pracownikom, a także innym interesariuszom, w szczególności klientom oraz udziałowcom, w zakresie niezbędnym do ochrony ich praw.

W Banku osobami objętymi *Regulaminem zmiennych składników wynagrodzeń* są osoby zatrudnione na stanowiskach: Prezes Zarządu, Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-Księgowych, Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych i Stanowisku ds. Zgodności.

Z uwagi na fakt, że żaden z pracowników Banku nie posiada kompetencji decyzyjnych przekraczających 5 mln EUR oraz Bank nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się:

1. Wynagrodzenia stałe w szczególności:

1) przyznawane pracownikom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę:

- a) wynagrodzenie zasadnicze,
- b) świadczenia wynikające z przepisów prawa pracy; oraz
- c) świadczenia pozapłacowe;

2) wynagrodzenia przyznawane członkom Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu;

3) wynagrodzenia przyznawane pracownikom wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze, zgodnie z treścią umowy.

Stale składniki winny stanowić na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nie przyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia.

2. Wynagrodzenia zmienne to w szczególności: premie uznaniowe, nagrody uznaniowe.

Stosunek zmiennego wynagrodzenia do stałego wynagrodzenia u pracownika, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku, nie może przekraczać 100%. Stosunek ten może zostać podwyższony jedynie za zgodą Zebrania Przedstawicieli z zachowaniem procedury określonej w przepisach prawa.

Całkowite wynagrodzenie zmienne przyznane przez Bank pracownikom nie może ograniczać zdolności Banku do utrzymania lub przywrócenia prawidłowej bazy kapitałowej w dłuższym okresie i powinno uwzględniać interesy udziałowców, deponentów i wszelkich innych zainteresowanych stron. Wynagrodzenie zmienne nie powinno być przyznawane ani wypłacane, jeżeli skutkowałoby to utratą prawidłowej bazy kapitałowej.

Co najmniej raz w roku Rada Nadzorcza Banku weryfikuje i ustala na kolejny rok kalendarzowy maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym.

Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym powinien zapewnić skuteczne wykonywanie zadań przez pracowników Banku z uwzględnieniem potrzeby ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem i nie powinien przekroczyć 12-krotności.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu ustala Zebranie Przedstawicieli. W celu uniknięcia konfliktu interesów, członkowie Rady Nadzorczej mogą otrzymywać wyłącznie wynagrodzenie stałe.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu oraz Stanowiska ds. Zgodności ustala Rada Nadzorcza.

Wysokość wynagrodzenia stałego i wynagrodzenia zmiennego pracowników ustala Zarząd Banku.

Wysokość wynagrodzenia w stosunku do umów zlecenia oraz innych o podobnym charakterze ustala Zarząd Banku.

Rada Nadzorcza, przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania dokonuje oceny efektów pracy członków Zarządu w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe.

Kryterium ilościowe:

Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach:

- a) zysk netto,
- b) łączny współczynnik kapitałowy,
- c) jakość portfela kredytowego,
- d) stopa zwrotu z aktywów (ROA),
- e) stopa zwrotu z kapitału własnego (ROE),
- f) wskaźnik płynności LCR.

Kryteria jakościowe:

- a) uzyskane absolutorium w okresie oceny w Pienińskim Banku Spółdzielczym,
- b) pozytywna ocena odpowiedniości, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe, oraz z zasadami określonymi w Wytycznych EBA,
- c) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną,
- d) wyniki oceny w zakresie ryzyka ESG.

W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

Pracownikom zaangażowanym w proces kredytowy ocena efektów pracy obejmuje wskaźnik jakości kredytowej lub mierniki obejmujące przestrzeganie wewnętrznych regulacji, mających na celu ograniczanie ryzyka oraz przestrzeganie wynikających z apetytu na ryzyko wewnętrznych limitów.

Pracownik Stanowiska ds. Zgodności jest wynagradzany za osiągnięcie celów (planów) wynikających z pełnionych przez niego funkcji oraz uzyskanie pozytywnej oceny odpowiedniości. Wynagrodzenie tej osoby nie jest uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.

Co najmniej raz w roku, Stanowisko ds. Zgodności przeprowadza niezależny przegląd wdrożenia zasad polityki wynagrodzeń w Banku, którego wyniki w postaci raportu (testu) wraz z działaniami naprawczymi przedstawia Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza dokonuje raz w roku weryfikacji i oceny *Polityki wynagrodzeń w Pienińskim Banku Spółdzielczym*.

W ocenie Rady Nadzorczej *Polityka wynagrodzeń w Pienińskim Banku Spółdzielczym* realizowana była w sposób właściwy, sprzyjający rozwojowi i bezpieczeństwu Banku. Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała *Politykę*.

Wyniki weryfikacji i oceny *Polityki* były przekazane w ramach Sprawozdania Rady Nadzorczej na Zebraniu Przedstawicieli.

Stosowanie przez Bank *Polityki wynagrodzeń* podlega okresowej ocenie dokonywanej przez komórkę audytu wewnętrznego Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Polityka podlega weryfikacji co najmniej raz w roku, zgodnie z *Instrukcją sporządzania i obiegu informacji zarządczej* (...) i uwzględnia:

- a) zmiany przepisów zewnętrznych,
- b) zgodność z regulacjami wewnętrznymi,
- c) weryfikację stanowisk istotnych,
- d) weryfikację przyjętych zasad przyznawania i wypłaty stałych i zmiennych składników wynagradzania,
- e) ocenę *Polityki wynagrodzeń* pod kątem neutralności względem płci,
- f) analizę wpływu czynników ESG na *Politykę wynagrodzeń*.
- g) weryfikację maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym.

Polityka wynagrodzeń jest nadzorowana przez Radę Nadzorczą. Rada Nadzorcza omawiała zagadnienia oceny *Polityki wynagrodzeń* raz w 2025 roku. (Informacje wymagane przez Zasady Ładu Korporacyjnego).

INFORMACJA O POWOŁANIU KOMITETU DO SPRAW WYNAGRODZEŃ A TAKŻE INFORMACJA O SPEŁNIENIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ I ZARZĄDU WYMOGÓW OKREŚLONYCH W ART. 22AA USTAWY PRAWO BANKOWE

Z uwagi na skalę działalności Banku oraz przepisy ustawy – prawo Bankowe nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.

Zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznych, rekomendacji i zaleceń, określonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego dokonano oceny członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej w zakresie odpowiedzialności (tzn. posiadania kompetencji, a także dawania rękojmi należytego wykonywania obowiązków).

W ramach indywidualnej oceny odpowiedzialności Zarządu, Rada Nadzorcza stwierdziła że, Członkowie Zarządu posiadają kompetencje odpowiednie do zarządzania Bankiem wynikające z:

- 1) poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego;
- 2) rękojmi należytego wykonywania funkcji;

- 3) poświęcenia czasu na wykonywanie obowiązków w Banku;
- 4) niezależności.

W ramach oceny zbiorowej Zarządu Banku działającego jako organ, Rada Nadzorcza stwierdziła, że Zarząd posiada kompetencje w zakresie:

- 1) zarządzania;
- 2) zarządzania ryzykiem;
- 3) linii biznesowych;
- 4) kryteriów ilościowych;
- 5) poświęconego czasu.

W ramach indywidualnej oceny odpowiedności Rady Nadzorczej, Zebranie Przedstawicieli stwierdziło, że Członkowie Rady Nadzorczej posiadają kompetencje odpowiednie do zarządzania Bankiem wynikające z:

- 1) poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego;
- 2) rękojmi należytego wykonywania funkcji;
- 3) poświęconego czasu na wykonywanie obowiązków w Banku;
- 4) niezależności.

W ramach zbiorowej oceny odpowiedności Rady Nadzorczej Banku działającego jako organ, Zebranie Przedstawicieli stwierdziło, że Rada Nadzorcza posiada kompetencje w zakresie:

- 1) zarządzania;
- 2) zarządzania ryzykiem;
- 3) linii biznesowych;
- 4) kryteriów ilościowych;
- 5) poświęconego czasu.

Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy - Prawo bankowe.

Ostatnia ocena odpowiedności została przeprowadzona:

1. Zarządu w dniu 20.02.2025r.
2. Rada Nadzorcza w dniu 27.06.2024r.

Zarząd Banku otrzymał absolutorium z czynności na Zebraniu Przedstawicieli.

W Banku funkcjonuje Komitet Audytu, pełniący rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem, wyłoniony z Rady Nadzorczej.

VI. Informacje o przedsiębiorcach lub przedsiębiorcach zagranicznych, o których mowa w art. 6a ust. 1 i 7 Ustawy Prawo Bankowe, o ile przy wykonywaniu na rzecz jednostki organizacyjnej banku albo innego przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznego czynności, o których mowa w tych przepisach, uzyskują dostęp do informacji chronionych tajemnicą bankową (art. 111b Prawa bankowego).

Informacje publikowane są na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

VII. Informacje wymagane przez Ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym tj.:

1. Informacja o podleganiu obowiązkowemu gwarantowaniu przez BFG,
2. Informacja o podmiotach uprawnionych do gwarantowania,
3. Wysokość środków objętych gwarantowaniem przez BFG,
4. Procedury wypłaty środków gwarantowanych,
5. Arkusz informacyjny dla deponentów.

publikowane są na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

VIII. Informacje wymagane przez ustawę o usługach płatniczych i ustawę o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym tj.:

Informacje o zasadach składania i rozpatrywania reklamacji:

1. tryb i zasady składania i rozpatrywania,
2. formularz reklamacji.

publikowane są na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

IX. Informacje wymagane przez Ustawę o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami tj.:

Informacja z zakresu EURO-FATCA:

1. informacja ogólna o wymianie informacji w dziedzinie opodatkowania CRS,
2. oświadczenie o statusie CRS.

publikowane są na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

X. Informacje wymagane przez Ustawę o dystrybucji ubezpieczeń tj.:

Informacja o Agencie ubezpieczeniowym:

1. informacja na temat prowadzonej działalności agencyjnej,
2. informacja o wpisie do rejestru pośredników ubezpieczeniowych, prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego,
3. informacja o zakładach ubezpieczeń na rzecz których wykonywana jest działalność agencyjna,
4. informacja o udzielonych pełnomocnictwach Agentu ubezpieczeniowego,
5. informacja na temat wynagrodzenia za działalność agencyjną.

publikowane są na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

XI. Informacje wymagane przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 oraz Ustawy o ochronie danych osobowych tj.:

1. informacja o Administratorze danych osobowych,

2. informacja o prawach osób których dane są przetwarzane przez Bank,
3. informacja o zasadach przekazywania danych osobowych oraz podmiotach, którym Bank powierza przetwarzanie danych osobowych,
4. informacja o IOD, w tym dane kontaktowe IOD.

publikowane są na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

XII. Informacje wymagane przez Zasady ładu korporacyjnego tj.:

- a) Polityka zarządzania ładem korporacyjnym,
- b) Oświadczenie Zarządu w/s stosowania w Banku Zasad ładu korporacyjnego,
- c) Podstawowa struktura organizacyjna,
- d) Polityka informacyjna,
- e) Wyniki oceny stosowania ładu korporacyjnego przeprowadzonej przez Radę Nadzorczą,

publikowane są na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

XIII. Informacje wymagane przez Rozporządzenie SFDR

Oświadczenie dotyczące oferowanego przez Bank produktu emerytalnego IKE,
publikowane na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

XIV. Informacje o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w danym roku, w podziale na klasy zdarzeń, w tym co najmniej w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia, oraz o tym, jakie działania mitygujące w związku z tym zostały podjęte w celu uniknięcia ich w przyszłości – Rekomendacja M 17.3

W Banku w 2025 roku ryzyko operacyjne utrzymywało się na niskim poziomie. Wystąpiło 134 zdarzeń ryzyka operacyjnego, w wyniku których wystąpiły straty rzeczywiste w wysokości 8,83 tys. zł, odzyskano kwotę 1,16 tys. zł, straty netto wyniosły 7,67 tys. zł.

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Strata brutto w tys. zł	Strata netto w tys. zł
1.	Oszustwa wewnętrzne	0	0
2.	Oszustwa zewnętrzne	0	0
3.	Zasady dotyczące zatrudnienie i bezpieczeństwa w miejscu pracy	0	0
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0	0
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00	0,00
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemu	3,90	3,90
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	4,93	3,77

Razem	8,83	7,67
-------	------	------

Straty finansowe brutto poniesione w 2025 r. stanowiły 0,57% wymogu kapitałowego. Straty finansowe brutto stanowią 2,83 % limitu tolerancji na ryzyko operacyjne. Zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze, które wystąpiły w 2025 r. nie miały istotnego wpływu na działalność Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank podejmował działania mitygujące celem zminimalizowania występowania takich samych lub podobnych zdarzeń w przyszłości. Wszystkie zdarzenia jakie wystąpiły w 2025 roku zostały poddane szczegółowej analizie oraz ze względu na przyczyny ich wystąpienia.

Bank nie odnotował znaczących zdarzeń operacyjnych w 2025 roku.

XV. Informacje zgodne z Rekomendacją „P” Komisji Nadzoru Finansowego

a) Rola i zakres odpowiedzialności komórek organizacyjnych zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

1) Zespół Finansowo-Księgowy – zakres odpowiedzialności:

- zarządza płynnością finansową Banku, w tym monitoruje przepływy pieniężne w zakresie aktywów i pasywów,
- monitoruje i zarządza płynnością złotową i walutową Banku w ramach obowiązujących limitów,
- analizuje bieżącą sytuację na krajowych rynkach walutowo-pieniężnych,
- kształtuje strategię zabezpieczania przed utratą płynności oraz tworzenia technik szybkiego reagowania na występujące zagrożenia płynności,
- opracowuje politykę inwestycyjną w zakresie instrumentów rynku finansowego, w tym planuje przyszłe inwestycje długoterminowe,
- prowadzi obsługę i monitoring rachunków nostro, loro oraz rachunków depozytowych papierów wartościowych,
- dokonuje rozliczeń oraz prowadzi ewidencję transakcji zawieranych.

2) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz – zakres odpowiedzialności:

- odpowiada za opracowanie strategii i polityki zarządzania ryzykiem płynności,
- przygotowuje procedury zarządzania ryzykiem płynności, w tym zasady jego pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli,
- przedstawia propozycje norm ostrożnościowych ograniczających ekspozycję Banku na ryzyko płynności,
- opracowuje/aktualizuje plan awaryjny utrzymania płynności finansowej Banku,
- wylicza codziennie wskaźniki: LCR i NSFR,
- monitoruje i analizuje narażenie Banku na ryzyko płynności oraz kontroluje przestrzeganie obowiązujących limitów,
- sporządza raporty dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

b) Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty od sektora niefinansowego. Bank dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności uwzględniając terminy wymagalności powyżej jednego roku oraz przyjęte przez Bank limity koncentracji. Bank oferuje klientom depozyty w swoich placówkach oraz poprzez bankowość internetową.

c) Stopień, scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe w Banku są wykonywane na poziomie Centrali Banku przez Zarząd oraz Zespoły monitorujące i są w pełni scentralizowane, Oddziały i Filie nie wykonują samodzielnie funkcji skarbowych.

d) Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie i na dzień ogłoszenia ujawniania jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony BPS.

Bank wszystkie czynności związane z rozliczeniami międzybankowymi oraz walutowymi, dokonuje za pośrednictwem Banku BPS S.A. Nadwyżki środków lokowane są w Banku BPS S.A. oraz w bezpieczne i wysokopłynne obligacje Skarbu Państwa.

e) Rozmiar i skład nadwyżki płynności banku

Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki (w tys. zł)	Nazwa części składowej nadwyżki	Wartość części składowej nadwyżki
LCR ponad minimum			
LCR	161 162,53	Aktywa płynne wynikające z Rozporządzenia UE nr 575/2013	3,16

f) Wielkość miar płynności: wskaźnika LCR i NFSR

Lp.	Norma płynności	Wartość na dzień 31.12.2025 r.	Limit wynikający z przepisów
1.	Wskaźnik LCR	4,16	1,00
2.	Wskaźnik NFSR	1,66	1,00

g) Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku

Lp.	Nazwa wielkości	Kwartał poprzedni (n-3)	Kwartał poprzedni (n-2)	Kwartał (n-1)	Kwartał kończący rok (n)
1.	Zabezpieczenie przed utratą płynności (w tys. zł)	223 022	234 449	271 295	212 230
2.	Wpływy środków pieniężnych netto (w tys. zł)	61 333	59 069	66 385	51 067
3.	Wskaźnik pokrycia wpływów netto	3,64	3,97	4,09	4,16

h) Urealniona luka płynności dla pierwszych sześciu przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowana luka płynności

(w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	A vista	>24h<= 7 dni	>7 dni <= 1 m-ca	>1 m-ca< = 3 m-cy	>3 m-cy< =6 m-cy	>6 m-cy<=1 rok
1.	AKTYWA BILANSOWE	56 877	186 891	9 594	6 947	6 788	7 870
2.	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE	0	0	0	0	0	0
3.	PASYWA BILANSOWE	78 327	2 924	13 073	42 835	7 501	-530
4.	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE	9 435	30	1 874	324	115	1 019
LUKA		-30 885	183 937	-5 354	-36 212	-828	7 381
LUKA SKUMULOWANA		-30 885	153 052	147 698	111 486	110 659	118 040

i) Dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach zrzeszenia

Bank ma możliwość uruchomienia kredytu z Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz pozyskania lokaty z Banku Zrzeszającego lub z innego Banku.

j) Aspekty ryzyka płynności, na które Bank jest narażony

- Ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub brak możliwości zbycia tych aktywów,
- Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów wymagalności pasywów,
- Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- Utrata reputacji na skutek niekorzystnych informacji pojawiających się w mediach,
- Przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów,
- Konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- Istnienie nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku.

k) Sposoby dywersyfikacji źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje swoje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych osobom prywatnym oraz podmiotom z sektora niefinansowego, budżetowego,
- różny rodzaj depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.
- różne terminy wymagalności depozytów.

l) Techniki ograniczania ryzyka płynności

Bank do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności zalicza:

- bezwzględne przestrzeganie limitów nadzorczych,
- stosowanie wewnętrznych limitów ograniczających ryzyko płynności,
- zróżnicowanie bazy depozytowej pod względem podmiotów jak i terminów zapadalności co ogranicza uzależnienie od poszczególnych źródeł finansowania.
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,

- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności,
- kształtowanie właściwych relacji z klientami w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej,
- przeprowadzanie kontroli ryzyka płynności przez pracowników Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
- przeprowadzanie testowania w zakresie ryzyka płynności zgodnie z matrycą funkcji kontroli.

m) Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- **Płynność finansowa** - zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach;
- **Płynność śróddzienna** - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu.
- **Płynność krótkoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- **Płynność średnioterminowa** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- **Płynność długoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- **Płynność rynku (produktu)** - możliwość łatwej zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku bez znacznych strat finansowych na tych produktach;
- **Baza depozytowa** - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;
- **Bufor płynnościowy**- aktywa płynne;

W „Zasadach Zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Pienińskim Banku Spółdzielczym” zostały przedstawione pozostałe szczegółowe definicje.

n) Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Nadwyżki środków Bank inwestuje w najbardziej płynne i bezpieczne instrumenty min. obligacje Skarbu Państwa, bony pieniężne oraz w krótkoterminowe lokaty terminowe w Banku BPS S.A. potrzebne do bieżącej działalności.

o) Wykorzystywanie sposobów testów warunków skrajnych

Testy warunków skrajnych wykorzystywane są podczas wyznaczaniu poziomu limitów, w konstruowaniu i aktualizacji planów awaryjnych, jak również w procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

p) Wskazanie, w jakim stopniu plan awaryjny płynności uwzględnia wyniki testów skrajnych

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych w scenariuszach uruchamiających plan awaryjny. Określony plan awaryjny jest uruchamiany w przypadku nie utrzymania na odpowiednim poziomie nadzorczych miar płynności oraz wskaźników płynności.

q) Polityka utrzymania rezerwy płynności

Bank utrzymuje rezerwy płynności, które wynikają z Rozporządzenia Parlamentu (UE) nr 575/2013. W 2025 r. Bank w pełni wypełniał nałożone przez w/w instytucje limity. Bank ma możliwość uruchomienia kredytu z Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz pozyskania lokaty z Banku Zrzeszającego lub z innego Banku.

r) Ograniczenia regulacyjne w zakresie transferu płynności w ramach zrzeszenia

Bank ma możliwość uruchomienia kredytu z Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz pozyskania lokaty z Banku Zrzeszającego lub z innego Banku.

s) Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie płynności

W Banku codziennie są liczone nadzorcze miar płynności: wskaźnik LCR i wskaźnik NSFR, analiza przepływu środków pieniężnych oraz zagospodarowanie wolnych środków. Analizy ryzyka płynności są przekazywane Zarządowi z częstotliwością miesięczną, Radzie Nadzorczej z częstotliwością kwartalną. W okresach rocznych sporządzana jest pogłębiona analiza ryzyka płynności długoterminowej.

XVI. Informacje zgodne z Rekomendacją „Z” Komisji Nadzoru Finansowego

Rekomendacja Z 8.8 Informacje o udziale członków Rady Nadzorczej w posiedzeniach tego organu.

W 2025 roku odbyło się 5 posiedzeń Rady Nadzorczej, z czego co najmniej jedno przypadało na każdy kwartał. W pięciu posiedzeniach uczestniczyli wszyscy członkowie Rady Nadzorczej.

Rekomendacja 13.6 Informacje dotyczące przyjętej w banku polityki zarządzania konfliktami interesów.

W Banku została przyjęta „Polityka w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów” zatwierdzona przez Zarząd Banku i zaakceptowana przez Radę Nadzorczą.

Polityka określa zasady identyfikacji konfliktów interesów, mechanizmy kontrolne służące zapobieganiu konfliktom interesów i minimalizowaniu ryzyka ich występowania, a także zasady monitorowania konfliktów interesów oraz raportowanie o konfliktach interesów.

Bank definiuje konflikt interesów jako sytuację wzajemnego przenikania się interesów, w sposób prowadzący do powstania sprzeczności między:

- a) interesem prywatnym pracownika, członka organu, w tym najbliższych członków rodziny pracownika lub członka organu z interesem Banku,
- b) sprzeczności interesu Banku z interesem innego podmiotu wobec którego Bank powinien być lojalny (np. interesem klienta, interesem udziałowców).

Podstawowe obszary konfliktu interesów, z uwzględnieniem charakteru, skali i rodzaju działalności Banku obejmują:

- 1) w zakresie konfliktu interesów na poziomie pracowników lub członków organów:
 - a) relacje biznesowe Banku z członkami organów lub osobami na stanowiskach kierowniczych, a także transakcje z podmiotami powiązanymi z członkami organów lub osobami na stanowiskach kierowniczych;
 - b) relacje biznesowe Banku z pracownikami lub podmiotami powiązanymi z pracownikami, innych niż objęte pkt 1 powyżej;
 - c) relacje biznesowe Banku z osobami bliskimi członków organów lub pracowników Banku;
 - d) sytuacje, gdy w ramach organów Banku lub pomiędzy członkami organów Banku oraz pracownikami Banku występują relacje pozasłużbowe wynikające z powiązań personalnych;
 - e) sytuacje, gdy członek organu lub pracownik zasiada w organach podmiotu świadczącego usługi Bankowi, w tym na podstawie umowy outsourcingu, a także jego dominującego wobec tego podmiotu;
 - f) sytuacje, gdy członek organu lub pracownik bierze udział w wyborze podmiotu świadczącego usługi Bankowi, w tym na podstawie umowy outsourcingu, a jednocześnie posiada znaczące udziały kapitałowe w tym podmiocie lub jest zatrudniony w tym podmiocie;
 - g) sytuacje, gdy członek Rady Nadzorczej jest pracownikiem Banku, a stanowisko zajmowane przez tego pracownika jest objęte bezpośrednim nadzorem Rady Nadzorczej – np. kierujący Stanowiskiem ds. Zgodności o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 2;
- 2) w zakresie konfliktu interesów na poziomie instytucjonalnym:
 - a) relacje biznesowe Banku z podmiotami powiązanymi lub zależnymi;
 - b) relacje biznesowe Banku z partnerami biznesowymi, których działalność w zakresie nieobjętym współpracą z Bankiem naraża Bank na straty, utratę korzyści lub utratę reputacji;
 - c) relacje biznesowe z klientami w sytuacji konfliktu interesów Banku z klientem;
 - d) relacje biznesowe z różnymi klientami w sytuacji konfliktu interesów między tymi klientami;

Bank z uwagi na ochronę swoich interesów oraz konieczność przestrzegania prawa identyfikuje konflikt interesów o charakterze:

- 1) rzeczywistym,
- 2) potencjalnym.

W Banku każdy zgłoszony konflikt interesów jest odpowiednio analizowany i podejmowane są w razie konieczności odpowiednie środki zaradcze, np. odpowiednio do zaistniałej sytuacji. W razie potrzeby Stanowisko ds. Zgodności opiniuje proponowane środki zaradcze. Bank ustala następujące zasady w zakresie zapobiegania konfliktowi interesów:

- 1) członkowie organów Banku oraz pracownicy są obowiązani unikać działań, które mogą prowadzić do występowania rzeczywistego konfliktu interesów;

- 2) osoby, które są objęte rzeczywistym lub potencjalnym konfliktem interesów obowiązane są zgłosić Bankowi fakt występowania tego konfliktu;
- 3) osoby, które są objęte konfliktem interesów nie mogą występować w procesie decyzyjnych dotyczącym ich spraw lub spraw osób powiązanych bez zastosowania odpowiednich mechanizmów zapewniających bezstronność i rzetelność rozpatrywania sprawy;
- 4) członkowie Zarządu oraz osoby pełniące kluczowe funkcje w Banku nie mogą pełnić dodatkowych funkcji w podmiocie zależnym lub innym podmiocie należącym do grupy, w której znajduje się Bank, jeżeli mogłoby to negatywnie wpłynąć na efektywność wykonywanych obowiązków w Banku, w szczególności nie gwarantowałoby poświęcania niezbędnej ilości czasu na wykonywanie funkcji w Banku lub powodowałoby powstanie konfliktów interesów osłabiających niezależność osądu wobec funkcji pełnionej w Banku;
- 5) członkowie Zarządu Banku mogą zasiadać w organach innych podmiotów po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej Banku;
- 6) obowiązkiem organu Banku oraz pracownika jest ujawnienie wszelkich spraw, które spowodowały lub mogą powodować konflikt interesu; dotyczy to też interesów ich osób bliskich jeśli może to prowadzić do konfliktu interesów; powinno się odpowiednio uwzględniać fakt, że konflikty interesów mogą wynikać nie tylko z obecnych, ale także z przeszłych relacji osobistych lub zawodowych;
- 7) Bank stosuje zasady (regulacje wewnętrzne), zgodne z przepisami ustawy Prawo Bankowe w zakresie przeprowadzania transakcji dotyczące:
 - 1) transakcji z członkami organów, a także podmiotami powiązanymi kapitałowo lub organizacyjnie z członkami organów i osobami na stanowiskach kierowniczych;
 - 2) osobami zatrudnionymi w Banku;
 - 3) członkami Banku i podmiotami powiązanymi kapitałowo lub organizacyjnie z członkami Banku (udziałowcami);
- 8) w przypadku członka Rady Nadzorczej Banku, Przewodniczący Rady zobowiązany jest zastosować dostępne instrumenty prawne w celu wyłączenia z procesu decyzyjnego tego Członka Rady, którego dotyczy konflikt interesów;
- 9) Bank stosuje zasady (regulacje wewnętrzne) w zakresie przeprowadzania transakcji z podmiotami powiązanymi lub zależnymi.

Bank wprowadza podział zadań oraz procedury zapewniające zapobieganie konfliktowi interesów oraz ryzyku wynikającemu z konfliktu interesów oraz powiązań personalnych, w tym: podział zadań, a także zasady dotyczące procesów decyzyjnych, w tym w zakresie przeprowadzania transakcji mogących rodzić konflikt interesów.

Bank wprowadził mechanizmy kontrolne w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów, które obejmują:

- 1) rozwiązania organizacyjne zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienie sytuacji powodujących konflikt interesów oraz
- 2) system zbierania, przekazywania i wykorzystania informacji w zakresie ryzyka wystąpienia konfliktu interesów zapewniający możliwość reakcji kierownictwa Banku na zaistniałe zagrożenia.

W zakresie rozwiązań organizacyjnych w Banku stosuje się:

- 1) wyłącza się od uczestniczenia w procesie decyzyjnym pracownika lub członka organu, której konflikt interesów dotyczy;
- 2) jeśli zdarzenia lub okoliczności wskazujące na istnienie konfliktu interesów dotyczą członka Rady Nadzorczej Banku, to przewodniczący Rady zobowiązany jest

zastosować dostępne w Banku instrumenty prawne w celu wyłączenia od działania w pracach tego Członka Rady, którego okoliczności lub zdarzenia dotyczą;

- 3) tworzenie i dokumentowanie zadań podległości służbowej zapewniające jednoznaczne określanie tych kompetencji oraz podległości w obszarze zarządzania operacjami i decyzyjności na różnych szczeblach organizacyjnych, zapobiegające przyporządkowaniu zakresu odpowiedzialności mogącemu prowadzić do konfliktu interesów, w tym ukrywania szkód, błędów lub niewłaściwych działań;
- 4) aktualizacja i dokonywanie przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych w zakresie struktury organizacyjnej, podziału zadań, systemu decyzyjnego, zapewniające identyfikację i wyeliminowanie potencjalnych konfliktów interesów;
- 5) przyjęcie odpowiednich regulacji wewnętrznych dotyczących zawierania transakcji zapewniające unikanie konfliktu interesów i nadzór nad ich stosowaniem.

W zakresie systemu zbierania, przekazywania i wykorzystania informacji Bank wdraża:

- 1) obowiązek zgłaszania ryzyka konfliktu interesów przez członków organów Banku i pracowników, a także odpowiednio obowiązek powstrzymania się od decydowania lub zabierania głosu w danej sprawie (dotyczy to również sytuacji konfliktu interesów między Bankiem i klientem lub członkiem organu/pracownikiem i klientem),
- 2) prowadzenie ewidencji dotyczącej przypadków zgłoszenia ryzyka konfliktu interesów, uzyskanych od członków organów lub pracowników lub też będące skutkiem przeglądu zarządczego przekazywanych do Stanowisko ds. Zgodności.

W celu ewidencji zdarzeń wypełniających znamiona konfliktu interesów w Banku prowadzony jest Rejestr konfliktu interesów.

Wpisowi do Rejestru podlegają informacje o zdarzeniach lub okolicznościach wskazujących występowanie konfliktu interesów w tym wynikające z oświadczeń pracowników lub członków organów.

Zgłoszone przypadki ryzyka konfliktu interesów są monitorowane przez Stanowisko ds. Zgodności, obejmuje to testy zgodności (przeglądy, kontrolę wewnętrzną) w zakresie przestrzegania zasad związanego ze zgłoszonymi przypadkami ryzyka konfliktu interesów.

Stanowisko ds. Zgodności dokonuje również, poprzez odpowiednie testy zgodności (przeglądy, kontrolę wewnętrzną) monitorowania mechanizmów kontroli wewnętrznej (kontroli ryzyka).

Stanowisko ds. Zgodności raportuje do Zarządu oraz Rady Nadzorczej wyniki testów zgodności w zakresie zgłoszonych przypadków ryzyka konfliktu interesów oraz testów dotyczących mechanizmów kontroli wewnętrznej.

XVII. Oświadczenie Zarządu Pienińskiego Banku Spółdzielczego

Zarząd Pienińskiego Banku Spółdzielczego:

- 1) oświadcza, że niniejszy Raport został przygotowany zgodnie ze sformalizowanymi procedurami obowiązującymi w Banku, służącymi zapewnieniu zgodności z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji wynikającymi z Części Ósmej Rozporządzenia CRR, a także z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz Rekomendacjami wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego,
- 2) oświadcza, że adekwatność przyjętych w Banku rozwiązań w zakresie zarządzania ryzykiem daje pewność, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest odpowiedni z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii Banku,

- 3) zatwierdza niniejszy Raport, zawierający kluczowe wskaźniki i dane liczbowe zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz procesu zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku, a tolerancją na ryzyko.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu Pienińskiego Banku Spółdzielczego

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO	PODPIS
Mariusz Ziemiańczyk	Prezes Zarządu	
Halina Janczy	W-ce Prezes Zarządu ds. Handlowych	
Jolanta Żegleń	W-ce Prezes Zarządu ds. Finansowo-Księgowych	